

Nipah-virové onemocnění prasat

Zdroj: <http://ksz.af.czu.cz/predmety/chovprasat2ks/NemociPrasat.pdf>

2.5. Nipah - virové onemocnění prasat

je nová viróza s projevem nervových a respiračních poruch

2.5.1. Etiologie

jde o vir čeledě *Paramyxoviridae*,

- mající pleiomorfní tvar (měří 160–300 μm),
- obsahující jednovláknitou RNA (antigenně příbuzný s Hendra virem z Brisbane, 1994),
- přenosný na člověka (vysoká úmrtnost s příznaky encefalitidy – Malajzije 1998, všechna prasata vybita, obyvatelstvo evakuováno),
- pojmenovaný Nipah (Nigerie-Sembilan, zemřel první člověk),
- zjistitelný sérologicky, neutralizačním testem, ELISOU (ne 100%),

2.5.2. Nákaza, průběh onemocnění

Zdroj a rezervoár = kaloň malajský/indočínský → přímý/nepřímý kontakt prasata, psi, kočky → kontaminované

dopravní prostředky (převoz jen na jatka) → šíření aerogenně, perorálně, oronazálně (sliny, sput, moč), →

inkubace = 7–14 dní (objevují se antigeny).

Průběh je většinou akutní s příznaky

- horečka (40,2– 40,8 °C),
- těžké dýchání, salivace, intenzivní kašel,
- krvavý výtok z nosu/dutiny ústní – úhyn,
- aborty (prasnice v první třetině březosti),
- bolesti hlavy (třepání, narážení do zdi), nefyziologické držení hlavy, spasma (tetanické křeče), skřípání zubů,
- paralýzy faryngeálních svalů (neschopnost polykat, jazyk visí z úst, zpěněné sliny),
- svalového třesu, svalové spasmu, klonických křečí, slabosti zadních končetin, inkoordinace pohybu,
- snížené srážlivosti krve, nadýmání.

2.5.3. Příznaky onemocnění

se projevují

- po pomnožení viru v mandlích, horních/dolních cestách dýchacích, mizních uzlinách, virus migruje podél hlavových nervů do CNS,
- v závislosti na věkové kategorii (nervové příznaky převažují u prasnic, kanců, u běhounů převažují respirační poruchy),
- úhynem sajících selat (cca 40%), běhounů (cca 5%), kanců/prasnic (perakutně) během několika hodin.

2.5.4. Patoanatomické změny

jsou

- v plicní tkáni – krváceniny, nekrózy, hydrothorax, lobulární septa, bronchy+trachea zaplněny zpěněnou tekutinou s příměsí krve,
- v ledvině – kůra, pánvička překrvená,
- na krční a podčelistní uzlině (zvětšené, krváceniny),
- v mozku – krváceniny, nehnisavá meningitida, glie (pomnožení buněk).

2.5.5. Léčba a prevence

se neprovádí, postižené chovy se depopulují, psi, kočky se utrácí, obyvatelstvo evakuuje.
Průběh u člověka

V klinickém obraze převažují příznaky encefalitidy, hlavními symptomy jsou horečka, bolest hlavy, nevolnost, zvracení, ospalost. Z nervových projevů se zjišťuje inkoordinace pohybů až ataxie, klonické křeče, záškuby svalových skupin, třesavka, desorientace. V pozdějších stádiích je to kóma. Inkubace je 1-3 dny, virus možno detekovat z hlenů, moče. K léčbě se užívají antitrombotické preparáty + ribavarin.

Zdroj: <http://ksz.af.czu.cz/predmety/chovprasad2ks/NemociPrasad.pdf>